

Школа та освіта

Система освіти

Обов'язкове шкільне навчання

Професійна освіта / Середні школи

Університети / Університети прикладних наук

Визнання дипломів

Система освіти

Система освіти Швейцарії характеризується тим, що забезпечує постійний розвиток особистості. Велике значення надається професійній підготовці. Вона створює основу для отримання подальшої освіти або навіть навчання у вищому навчальному закладі.

Структура / Відповідальність

В Швейцарії розрізняють три рівні освіти, які ґрунтуються один на одному:

- Обов'язкове шкільне навчання (народна школа: дитячий садок, початкова школа та ступінь середньої освіти I)
- Базова професійна освіта або середня школа (ступінь середньої освіти II)
- Університети прикладних наук/університети та вища професійна освіта (третій ступінь)

У Швейцарії за освіту переважно відповідає держава. Завдання та відповідальність розподілені між Конфедерацією, кантонами та комунами. Тому школи та шкільна система можуть відрізнятися в залежності від кантону.

Обов'язкова освіта

Обов'язкове шкільне навчання триває в кантоні Basel-Landschaft 11 років. Воно починається, коли дитині виповнюється 4 роки. Батьки можуть бути оштрафовані, якщо діти без поважних причин не відвідують школу. Підлітки віком до 16 років, які нещодавно переїхали, мають право на обов'язкове шкільне навчання. Підлітки, які в'їдуть в країну пізніше, можуть дізнатися про інші можливості в інформаційному центрі з питань професійної діяльності (Laufbahnzentrum LBZ). Для біженців у віці 16-18 років застосовуються спеціальні положення.

Освіта після обов'язкового шкільного навчання

Після завершення обов'язкового шкільного навчання майже всі підлітки закінчують наступний етап навчання. Особливо часто підлітки обирають базову професійну освіту (професійне навчання, Berufslehre). Пізніше це забезпечує доступ до вищої професійної освіти. Той, хто під час або після навчання отримує ступінь «професійної зрілості» (Berufsmaturität) або «технічного бакалаврату» (Fachmaturität), може пізніше відвідувати університет прикладних наук. Приблизно 20 відсотків підлітків отримують атестат зрілості (gymnasiale Maturität), який безпосередньо надає їм право навчатися в університеті.

Стипендії

Завдяки стипендіям особи навіть з невеликим достатком можуть закінчити школи або отримати професійну освіту. При цьому мова йде про допоміжні виплати на навчання після завершення обов'язкового шкільного навчання. Іноземці, що мешкають в кантоні Basel-Landschaft, також можуть скористатися стипендією за певних обставин. Насамперед це залежить від громадянства та статусу проживання учня, студента або батьків. Додаткову інформацію можна отримати у відділі стипендій (Abteilung Ausbildungsbeiträge) адміністрації кантону.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.hallo-baselland.ch/uk/schule-und-bildung/bildungssystem

Обов'язкове шкільне навчання

Обов'язкове шкільне навчання забезпечує дітей базовою освітою, яка дозволяє їм продовжувати навчання. Навчання в державних школах є безкоштовним.

Зарахування дитини до школи

Громади відповідають за роботу державних шкіл. Для запису дитини до школи слід звертатися або до місцевої громади, або безпосередньо до керівництва школи.

Ступені шкільної освіти

Обов'язкове шкільне навчання поділяється на три послідовні ступені:

- Дитячий садок відвідують протягом 2 років.
- Відвідування початкової школи триває 6 років. Діти з особливими потребами або здібностями отримують спеціальне заохочення або підтримку.
- Навчання в старших класах (ступінь середньої освіти I) триває 3 роки. Навчання в старших класах проводиться в трьох типах шкіл (A-Zug, E-Zug, P-Zug). В них виставлені різні вимоги до успішності.
- Для дітей, які не володіють німецькою мовою, надається спеціальна підтримка на всіх ступенях.

Заняття з рідної мови та культури (HSK)

Окрім обов'язкових занять діти можуть відвідувати заняття з рідної мови та культури (Heimatliche Sprache und Kultur, HSK). Діти та підлітки навчаються краще розуміти мову, говорити, читати і писати. Заняття переважно стосуються географії, історії, розповідають про свята і традиції. Відвідування курсу добровільне і часто не безкоштовне, але все ж рекомендоване.

Державна / приватна школа

Навчання в державних школах є безкоштовним. Хлопчики та дівчата навчаються разом. Навчання є релігійно нейтральним. Більшість дітей та підлітків завершують обов'язкове шкільне навчання в державній школі (95%). Існують також приватні школи. Якщо батьки віддають дітей в приватну школу, як правило, вони повинні самостійно сплачувати витрати.

Права та обов'язки батьків

Школа зобов'язана інформувати батьків про повсякденне шкільне життя та успішність їхньої дитини. Для цього відбуваються батьківські бесіди (між вчителем та батьками), батьківські збори (надання інформації батькам від адміністрації школи) та інформаційні заходи. В більшості випадків вони є обов'язковими для відвідування батьками. Батьки несуть відповідальність за те, щоб їхня дитина регулярно відвідувала школу. Якщо діти не можуть відвідувати заняття (наприклад, через хворобу), батьки повинні повідомити про це школу. Вони повинні також піклуватися про те, щоб діти виконували домашні завдання. Батьки можуть надавати дітям підтримку завдяки регулярному перегляду шкільних робіт та домашніх завдань, а також завдяки прояву інтересу. Для осіб, які ще не знайомі з системою освіти Швейцарії, проводяться спеціальні інформаційні заходи, часто іншими мовами, відмінними від німецької.

Питання / Підтримка

У разі виникнення запитань до школи батькам слід завжди спочатку звертатися до вчителя. Це може також допомогти, якщо батьки потребують підтримки. Вчитель також спочатку звертається до батьків, якщо відчуває, що дитині щось потрібно або, якщо виникли запитання. Загалом важливо, щоб батьки виходили на контакт з вчителем та тісно співпрацювали. У разі виникнення психологічних або соціальних складнощів шкільна психологічна служба також може надати дітям та їх батькам безкоштовну допомогу.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.hallo-baselland.ch/uk/schule-und-bildung/obligatorische-schule

Професійна освіта / Середні школи

Після завершення обов'язкового шкільного навчання більшість підлітків обирають професійну освіту. Той, хто хоче навчатися у вищому навчальному закладі, як правило, повинен отримати атестат зрілості в середній школі. Це також можливо в рамках професійного навчання.

Значення освіти

Гарній освіті та посаді в професійному житті в Швейцарії надається велике значення. Навіть успішність під час обов'язкового шкільного навчання дуже важлива для подальших можливостей. Після завершення обов'язкового шкільного навчання молодь може скористатися різними можливостями для створення гарної основи для професійної діяльності (ступінь середньої освіти II). Без додаткової освіти важко знайти гарну посаду. Інформаційна служба з питань професійної діяльності (Laufbahnzentrum LBZ) проводить безкоштовні консультації для підлітків та батьків з питань освіти та подальшого навчання.

Базова професійна освіта

Після завершення обов'язкового шкільного навчання більшість підлітків обирають базову професійну освіту (професійне навчання, Berufslehre). Під час професійного навчання підлітки освоюють практичні навички професії на підприємстві, а також відвідують професійно-технічне училище. На вибір пропонується понад 250 професій. Термін навчання — 2–4 роки. Підлітки повинні самостійно шукати місце навчання в компанії. Пошук починається вже протягом двох останніх років обов'язкового шкільного навчання. Школа допомагає молоді, але вони також розраховують на підтримку батьків. Інформаційна служба з питань професійної діяльності (Laufbahnzentrum LBZ) також пропонує підліткам різні пропозиції та проводить безкоштовні консультації. Підлітки, які завершують професійне навчання, також можуть отримати ступінь «професійної зрілості» під час здобуття базової професійної освіти або пізніше. Технічний або професійний бакалаврат дає можливість доступу до університетів прикладних наук без іспиту.

Середні школи

Середні школи пропонують широку загальну освіту. Ці школи готують до академічної підготовки в університетах або технічних коледжах. Розрізняють середні школи, які закінчуються атестатом середньої школи, і ті, в яких отримано технічний або професійно-технічний диплом. Бакалавр дає вам доступ до університетів без здачі іспитів. Технічний або професійний бакалаврат дає можливість доступу до університетів прикладних наук без іспиту. Однак університети прикладних наук також доступні для людей з дипломом середньої школи, а університети також доступні для людей з технічним або професійним ступенем бакалавра (через іспит). Залежно від закладу висуваються додаткові вимоги.

Проміжні пропозиції (Brückenangebote)

Молодь віком від 18 до 28 років, яка переїжджає до кантону Basel-Landschaft після завершення обов'язкового шкільного навчання, за певних умов може брати участь в проміжній пропозиції Центру проміжних пропозицій (Zentrum für Brückenangebote, ZBA). Ключове питання полягає у виході на ринок праці. Проміжна пропозиція — підтримка молоді у пошуку практики або місця навчання. Зацікавлені особи можуть звернутися до координаційних служб проміжних пропозицій в місті Liestal (Koordinationsstelle Brückenangebote).

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.hallo-baselland.ch/uk/schule-und-bildung/berufsbildung--mittelschulen

Університети / Університети прикладних наук

В Швейцарії існують два типи вищих навчальних закладів. Університети та університети прикладних наук. Стосовно вступу з іноземними атестатами зрілості необхідно звертатися безпосередньо до вищого навчального закладу.

Система вищої освіти

Вищі навчальні заклади Швейцарії поділяються на університети та університети прикладних наук (третій ступінь). В університетах прикладних наук викладання більш орієнтоване на практику, в університетах — на теорію. Обидва типи навчальних закладів рівноправні та відповідають європейській системі вищої освіти в рамках Болонського процесу. В них здобувають ступінь бакалавра або магістра, що визнані в Європі.

Вступ

Залежно від вищого навчального закладу застосовуються різні вимоги до вступу. Швейцарський атестат зрілості гарантує вступ до вищих навчальних закладів. Іноземні атестати зрілості визнаються не в кожному випадку. Стосовно вступу до вищого навчального закладу, в якому є намір навчатися, необхідно звертатися безпосередньо до нього (університет/університет прикладних наук). Загалом умовою є добрий рівень володіння німецькою мовою. Виняток становлять деякі курси навчання, які пропонуються повністю англійською мовою. Інформаційна служба з питань професійної діяльності (Laufbahnzentrum LBZ) безкоштовно надає інформацію щодо різних можливостей третього ступеня.

Вища професійна освіта

Окрім університетів, вища професійна освіта в Швейцарії також є популярним шляхом для подальшого навчання. Вона дозволяє фахівцям здійснити підготовку за спеціалізацією, поглибити фахові знання та взяти на себе управлінські завдання. Вища професійна освіта йде за базовою професійною освітою (професійним навчанням). Для цього не потрібен атестат зрілості. Інформаційна служба з питань професійної діяльності (Laufbahnzentrum LBZ) безкоштовно надає інформацію щодо різних можливостей.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.hallo-baselland.ch/uk/schule-und-bildung/universitaeten--fachhochschulen

Визнання дипломів

Іноземні дипломи та документи про освіту не завжди є дійсними в Швейцарії. Проте за певних обставин можливе визнання диплома. Для деяких професій це є обов'язковим.

Визнання

Особи з іноземним дипломом можуть отримати його визнання в Швейцарії за певних умов. Визнання підтверджує, що іноземний диплом або документ про освіту еквівалентний швейцарському диплому або документу про освіту. Щодо регламентованого переліку професій (наприклад, медсестри, вчителі тощо) визнання є необхідним, щоб мати можливість займатися трудовою діяльністю. Залежно від професії або освіти різні установи є відповідальними за визнання. Визнання здійснюється на платній основі. Інформацію можна отримати в Національному контактному пункті визнання дипломів або в інформаційній службі з питань професійної діяльності (Laufbahnzentrum LBZ).

Підтвердження рівня

Стосовно професій, які не є регламентованими, визнання диплома або документа про освіту, не вимагається для здійснення трудової діяльності в Швейцарії. Стосовно таких професій можна подати заяву щодо підтвердження рівня. Це свідчить про важливість іноземного диплома в системі освіти Швейцарії. Підтвердження може допомогти під час пошуку роботи. Інформацію щодо підтвердження рівня можна отримати в Національному контактному пункті визнання дипломів або в інформаційній службі з питань професійної діяльності (Laufbahnzentrum LBZ).

Надолуження знань для отримання кваліфікації з професійної освіти

Дорослі з професійним досвідом, але без визнаного диплома або документа про освіту можуть надолужити знання для отримання швейцарської кваліфікації з базової або вищої професійної освіти. Процедура залежить від попередньої освіти, професійного досвіду та віку. В будь-якому випадку основною умовою є гарні знання німецької мови (рівень B1/B2 за GER). Зацікавлені особи можуть безкоштовно отримати інформацію та проконсультуватися через інформаційну службу з питань професійної діяльності (Laufbahnzentrum LBZ). Той, хто надолужить знання для отримання кваліфікації з професійної освіти, покращить свої шанси на ринку праці та отримає доступ до подальшої освіти.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.hallo-baselland.ch/uk/schule-und-bildung/diplomanerkennung